

SZARVASI LAPOK.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 ft. — kr.
 Felévre 2 ft 50 kr.
 Negyedévre 1 ft 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési és hirdetési pénzek, úgy a lap
 szerkesztéséhez szükséges költségek a szerkesztőhöz
 Szarvasra küldendők. Kéziratok nem adóznak vissza.

Hirdetési díjak:

Egy három hasábos petitor 5 kr
 Kétszeri közlésnél 4 kr
 Háromszori közlésnél 3 kr
 Többszöri hirdetéseknel engedmény adatik. Bélyegil-
 leték minden hirdetés után 30 kr.

A nyílt térben minden garmondó sor díja 10 kr

Indítvány,

Haviar Dani országgy. képviselő a f. évi
 május 8-án tartott városi képviselői gyűlésen
 előterjesztett:

A Körös városunknak úgy közlekedési,
 mint közegészségügyi tekintetből kiszámít-
 hatlan előnyére van élő folyóvizével. Meg-
 maradását azonban főképp az utolsó évtized
 alatt tett kormány-intézkedések határozottan
 veszélyeztetik. Mikor a Tisza és Körös sza-
 bályozás lendületet vett, kiasták a Szarvas
 és Szentandrás közt levő nagy kanyarulatot
 átmetsző 18 a. számú csatornát, az ugy-
 nevezett túri kanálist, mely azonban cseké-
 lyebb méreteinél fogva a városunk alatti
 Körös folyónak és medrének újabb alakulá-
 sára hatással nem volt, bár szakférfiak szer-
 rint azon csatorna létesítése erős befolyással
 leendett a Körös és Tisza szabályozására.
 Hatastalan volta ellenére is Szarvas városa
 részéről a 60-as évek elején az akkori leg-
 magasabb kormányzéknel, a helytartó-tan-
 csnál lépéseket tettek és kérvényeztek az
 iránt, hogy a túri kanálist behányhassák
 attól való félelmükben, hogy annak megha-
 gyása megváltoztatná a Körös folyó irányát
 s elvinné Szarvas város alól az élő vizet.
 S minthogy sikerült megszerezniök befolyá-
 sos és szereplő szakférfiak olyan indokolt
 véleményét hogy a 18. a. számú átmetszés
 léte vagy nem léte, nyitvahagyása vagy be-
 tetetése közönyös a folyamszabályozás
 tekintetéből: a helytartótanács megengedte
 a csatornának földdel behánytatását, mit
 azonban Szarvas város igénybe nem vett s
 nem érvényesített.

Az 1870-es évek második felében je-

lentkezett magasabb árvizek nagyobb mérv-
 ben vették igénybe a kormány tevékenysé-
 gét úgy az ármentesítési, mint a folyamsza-
 bályozási ügyekben. Elhatározottak a 18-a.
 számú átmetszésnek, — bár minden újabb
 s netán indokolásul szolgáló hydrographiai
 adatok nélkül, — a meglévő vonalon s
 irányban való mélyítése és szélesítése. Az
 1879-ki s még inkább az 1881-ki eladdig
 soha sem jelentkezett magasságú árvizek s
 ezek nagy kárt okozó veszélyei az említett
 csatorna nagymérvű mélyítését és szélesíté-
 sét eredményezték, mit maga Szarvas város
 képviselő-testülete is sürgetett és kérvénye-
 zett a magas kormánytól, felretéve azon
 régebben érzett félelmet, hogy elveszti folyó-
 vizét. A dolog most úgy áll, hogy a csatorna
 több százezer forint állampénz befektetése mel-
 lett, a megállapított terv szerint immár két-
 harmad részben mélyítették és szélesítették
 s mint biztosan tudható a tervezet a közel
 jövőben egészében fog végrehajtani. Ennek
 természetes és kimaradhatlan következmé-
 nye leszen, hogy Szarvas város és Szentan-
 drás község élő folyóvizét elveszti akár
 annak folytán hogy az anyameder elisza-
 posodik s megakasztja kisebb vizálás mellett
 a Körösnek folyását, mint ez a maczóguz
 melletti régi mederben bekövetkezett, a ma-
 gát jól kiképzett Ponyiczky-kert melletti
 csatorna alatt, akár annak folytán; a mi
 pedig szintén bizonyos: hogy ármentesítés
 céljából a 18. a. számú csatorna alatti két
 anyameder megfelelő töltésekkel elzáratik.
 Azon sivár jövőnek nézünk elébe, hogy az
 élő folyóvizet elveszítjük. Tehetnénk kísérle-
 tet, a kérelmezés útján, hogy ez meg ne
 történjék, de ez, ha megkéséreljük is, már

előve hiábavalónak mutatkozik, minthogy
 beleütközik a közlekedési- és közmunka-
 ministeriumba megállapított tervzetbe, mely
 okvetlen végre fog hajtatni. Mi tehát a teend-
 dök, — hogy a Körös élővizét megtarthassuk
 városunk közönségének nemcsak közegészsé-
 ségügyi, — hanem gazdasági és ipari cél-
 jaira is? Más mód nincs, mint kieszközölni
 azt, hogy két zsilip létesítések kellő tölté-
 sek között a 18 a. számú csatorna két
 nyílása mellett, mely zsilipek egyikének
 segítségével az élővizet a Körös medrébe bebo-
 csátható legyen. Ez a két zsilip és a felső
 zsilip mellé egy darabon a nyers természet-
 es anyaföldbe ásandó csatorna szakférfiak
 állítása szerint mintegy 160 ezer forintba ke-
 rülne. Oly összeg, mely méltatlanul sújtaná
 a város szorgalmas, törekvő, takarékos népét,
 mely mostanában is hordozza kényszerhely-
 zetéből kifolyólag a vasuti közlekedés léte-
 sítésének 165 ezer forintnyi terhét. Ha az
 állam magasabb érdekek: hajózás és folyam-
 szabályozás szempontjából elviszi vizünket:
 ám építse meg a szükséges zsilipeket,
 hogy élővizünk legyen. Erre egyszerű a
 felelet, hogy akárhány község van, melynek
 nincs folyóvize s hogyha Szarvas városa
 akar élővizet: viselje annak költségeit. Csak-
 hogy erre az a válasz látszik jogosúlnak,
 hogy nem kedvtelésről, hanem közegészség-
 ügyről is szó van, mely pedig mindennél
 magasabb szempont, főképp mikor egy 24 ezer
 lakosságú város és egy 7 ezernyi lélekszám-
 mal bíró községről van szó.

Am kisértsük meg a kérelmezést az
 államkormányhoz. De ne csupán ezen irány-
 ban. A másik, mely mintegy magától kínál-
 kozik az, hogy ha a zsilipek létesítése az

TÁRCSA.

Fővárosi levél.

Budapest, június 7-én.

A dicsőség napjait éljük. Ünnepegy ünne-
 pelyt ér; fogadtatást fogadtatás. S az áldomá-
 soknak nincs vége-hossza. Hiszen öregeink is jól
 érte tek chez, annak idején. Első teendőjük is az
 volt e hazában, mint az őszinte krónikás írja,
 hogy „focerunt magnum áldomás.” De az, ott
 Szerencs táján csak 24 napig tartott; — emez
 azonban teljes hathónapot veendő igénybe. Csak
 azután ez az idej nagy dinomdánom egy új hon-
 alkotás kezdetét jelölje: úgy minden magyar
 ember csak azt kívánhatja, hogy álljon az „áldo-
 más” nagyságával egyenes arányban a mű, az
 új Magyarország, melyet létrehozni óhajtunk S
 ha 24 napra ezer esztendő jutott; hat hónapra
 — könnyű kiszámítani — hány ezerév fog kö-
 vetkezni.

Annyi mindenesetre tény, hogy az országos
 kiállítás a magyarfaj szellemi fejlődésére nagy
 hatással lesz. Eddig is komoly, férfias gondolkö-
 zásmódot még inkább megérleli. Az egyoldalúsá-
 got, előítéleteket magasabb szempontok, tágabb
 látókör váltja fel. Miként a magyar hirlapirodalom
 magatartása a kiállítással szemközt szépen bizo-
 nyítja. Egy kicsinyes hang sem zavarja a nemes
 összhangot; még a legkülönbözőbb részéről sem. S
 még a különben legelfogultabb pessimisták sem
 merik állítani, hogy az az egész városligeti ko-
 média-parádé; s hogy azok a díszes csarnokok,

ott csak Potemkin papírra festett házai,
 melyekkel a nemzetet elvakítani szer tük.

Mutatkozik a kiállítás ezen jó hatása más-
 részt abban is, hogy — bármennyire igénybe ve-
 gye az a nemzet figyelmét — a magyar faj e
 közben egy perczre sem feledkezik meg legfon-
 tosabb léteiről — a magyarosodás ügyéről.
 Sőt a közérdeklődés még fokozódni látszik a leg-
 utóbbi időben. Az erdélyrészi magyar közműve-
 lődési egyesület alig hogy megalakult s már is
 25—30 ezer forint alaptökével rendelkezik. A
 sokkal vagyonosabb Dunántúl ép most szervezi
 a dunántúli magyar közművelődési egyesületet,
 melynek hivatása volna a magyarságot, az adriai
 tenger felé való előnyomulásában támogatni. Csak
 az alföld s különösen Békés, Bihar, Csanád, Arad
 megye nem akarnak mozdulni. E lapok hasábjain
 gyakran kifejezést adtunk efeletti sajnálkozásunk-
 nak. S nem mulaszthatjuk ez úttal sem, hogy
 ezen közönyösség ellen felszólaljunk. Az alföldnek
 még azon esetben is szüksége volna magyar köz-
 művelődési egyesületekre, ha különben tiszta ma-
 gyar volna. Szüksége volna azért, hogy ezek
 anyagilag támogassák az ország szegényebb vi-
 dékein, pénz hián képes sikerrel működő, testvér
 egyesületeket; de szüksége volna ily egyesüle-
 tekre a végből is, hogy a magyarság szellemi
 niveauját emelve, annak fölényét az ország többi
 nemzetiségei között mindenkorra biztosítsák. Ideje
 volna már, legfőbb ideje, hogy ha másként nem
 lehetséges oly módon belevonassák az Alföld népe
 is a nagy, nehéz, de nemes küzdelembe, hogy a
 már létező egyesületekbe községek és egyesek
 alapító vagy rendes tagokként tömegesen beálljanak.

E lapok olvasói előtt bizonyára nem lesz
 ismeretlen Orbán Árpád neve. A fiatal ze-
 neakadémiai növendék, ki Szarvason végezte gymn.
 tanulmányait, ki a fővárosban már több hang-
 versenyen szép sikerrel működött közre, s kitől
 csak nem rég egy csinos, eredeti motívumokban
 gazdag zenemű: „Czigányleány” jelent
 meg; legutóbb, a f. hó 5-én tartott zeneakadé-
 miai hangversenyen, ismét fényes sikert aratott
 egy új szerzeményével. A fővárosi sajtó is elis-
 merőleg, dicsérőleg nyilatkozik az ifjú művész
 darabjáról, melyben Reviczky Gyula „Végzetem”
 című dalát gyönyörűen zenésítette, teljesen iga-
 zolván a hozzá fűzött reményeket.

Tömör, fenséges, de e mellett behizelgő elő-
 játék után, méla komolysággal szólalt meg a bas-
 susok kara, mellyel a soprán s alt-lágy összhangja
 egyesülve fokozódó hangmenettel emelkedett;
 míg nem hozzá simul a tenor s a teljes kar egy
 hatalmas crescendoval egész sorát a ragyogó
 szépségű változatoknak nyitotta meg. — Majd
 művészi szakavatoltsággal szólaltatta meg a szer-
 ző e soroknál: Tengődve élek a rideg magány-
 ban...“ a bariton-solót, mely a darab legszebb
 változata volt. Hatásos volt a soprán és altnak a
 bassussal, s a vegyes karnak a tenorral való
 ügyes váltakozása. Míg az egész kar, mely a
 zeneakadémia legkiválóbb erőiből alakult, finom
 nüancirozással énekelte a nagyszabású zeneművet,
 mely egészen eredeti dallamokban rendkívül gaz-
 dag, s mellyel a fiatal szerző a magyarmű-
 zene megalkotására szerencsés kísérletet tón.
 Somoréti.

állampénztár terhére nem eszközölhető, építessenek azok a Körös-Tisza-Maros-közi ármentesítő és belvíz-leeresztő társulat által. Ezen társulat már megalakult s alapszabályai rövid időn a közmunka és közlekedésügyi-minizteriumhoz lesznek felterjesztve s jóváhagyásuk alkalmával a miniszter ur önméltósága meg fogja állapítani a társulat munkatervét is. A társulatnak törvény szerint nemcsak hogy nem szabad védműveivel a belvizek természetesen befolyását megakadályozni, de sőt azok levezetése megfelelő arányú költséggel egyik kötelessége. Ha a 18. a. számú átmetszés munkálatai belesznek fejezve s az anyameder mindkét helyen eltöltve, akkor nemcsak a Körös medrére nagy területről lefolyó vadvizek természetesen utja záratott el, hanem az így összegyűlemlett víz megposhad, elhinárosodik, miaszmákat áraszt s veszedelmessé válik a közegészségügyre. Ez a régi anyameder magától kínálkozik a belvíz levezetése céljából főgyűjtő-csatornának, melybe a halászelki és a kákai fokokból, úgy a sztandrasi erekből is bebocsáthatók lennének az árvédett terület fakadó és vadvizei. Az 1881 évi LII. t. c. 1. §-ának 2-dik pontja szerint utasított a közmunka és közlekedésügyi miniszter, hogy a Körös Tisza és Maros között a belvizek levezetésére szükséges főgyűjtő-csatornák és zsilipek terveit és költségvetését készítse el. Nemkülönb az 1884. XIV. t. c. 1. §-ának 2-dik pontja szerint az ármentesítést és belvíz-levezetést a létező törvények értelmében s a közmunka- és közlekedésügyi miniszter felügyelete alatt a társulatok eszközölik. Tehát az említett zsilipek létesítése a társulat által is eszközölhető, az alsó zsilip a vizet bebocsáthatás céljából, a felső azon célból, hogy az így meglevő belvíz levezető-csatornába élővíz boc-átassék azon célból, nehogy a belvíz levezetési művelet a közegészségügyre ártalmas helyzetet és állapotot teremtsen. Indokolható a kívánság azzal is, hogy a társulatnak anyagilag is az eddignél előnyösebb helyzete támad, ha a 18. a. számú csatorna teljesen kiépítetik, mert a Körösnek Szarvas sztandrasi nagy kanyarulata mellett elvonuló végútnak a mostani, vagy még nagyobb mértékben fentartása feleslegessé válik s ez által évenként nagy összeg lesz megtakarítható s csupán a 18. a. számú csatorna balpartján kellend a védőtöltést fentartani, melynek jó része már is készen van azáltal, hogy a csatornából való földet az építendő gát vonalába hordták. Tehát ezen gát létesítése és fentartása sokkal kevesebbe kerül a társulatnak, mint a nagy kanyarulat melletti sokkal hosszabb töltésen fentartása és erősítése.

Mint hogy a társulat ügyei még mindig kormánybiztosilag kezeltek s a társulat által létesítendő munkálatok kormánybiztosi illetőleg ministeri rendeletekben állapítanak meg, minthogy ehhez képest a magas kormányhoz minden a társulati ügyekre vonatkozó kérvények a kormánybiztos utján menesztendők, — tisztelettel indítványozom:

Határozza el Szarvas város képviselő-testülete, hogy kérvényt nyújt be Nagys. Horváth Gyula kormánybiztos urhoz, pártfogását és támogatását kérve a Nmltszű közmunka- és közlekedésügyi miniszter urhoz felterjesztés végett az iránt, miszerint a Körösnek 18. a. számú csatornája két nyílása alatt a meder eltöltése és megfelelő felső- és alsó-zsilip építése az állam költségén történjék, vagy ha ez nem lenne lehetséges, akkor mindezen vízművek a Körös-Tisza-Maros közti ármentesítő és belvíz-levezető-társulat által és költségén létesítenek.

Fiume a kiállításán.

A magyar tengervidék gyöngy az országos kiállításán a közlekedési miniszterium csarnokának közép részében van bemutatva számos érdekes tárgyjal.

A tengerészeti osztály nagy részét hajóminifaltöltik be. A kirándulási czeleokra szolgáló víztöltéstől a nehéz szállítóközöség mindegyik fajtából látunk valamit. Meg a hadihajók réme, a torpedó sem hiányzik, a mely ugyan fiumei speciá-

litás, a mennyiben egyik legjobb hiru torpedógyár Fiumében székelt. A torpedó természetes nagyságában és a hajóra alkalmazva kicsinyített mntában van bemutatva. Az Adriában található halak gyűjteményének mindenkor legtöbb szemlé- lője akad. A fal melletti az alvanyokon elhelyezett különféle cikkeknek, melyek a Fiuméből exportáltak és oda importáltak árakat tüntetik fel, a nagy közönség kevesebb figyelmet szentel, pedig e keveset mondó igénytelen tárgyak képezik talán a fiúmei kiállítás legjelentékenyebb tényezőjét.

Az üvegedényekben foglalt termények, gyarmatárak, állványon szerte fekvő fadarabkák Fiume kereskedelmi jelentőségét hirdetik.

Hetven év előtt 1814-ben. Fiumében mindössze 1415 vitorlas hajó fordult meg 24170 tona tartalommal. E hajók közül a tulnyomó rész 1336 a szomszédos oszták tengerpartól jött, a szicíliai királyság 37 hajóval, Görögország 2 hajóval. Angliai középtengeri birtokai 1 hajóval, az egyházi állam 32 hajóval és a török tengerpart 7 hajóval volt képviselve Miként ezen adatokból látszik, a forgalom jóformán az Adriai tenger körén belül mozgott, messzebb fekvő vidékekkel Fiumének egyáltalában nem volt összekötetése. Már a következő 1815. évben egy brazilai hajó is érkezett a kikötőbe, sőt Spanyol országba is utnak indult egy, a mely azonban csak 149 tona árut szállított. Fiume forgalma a jelen század első tizedeibe általában gyarapodott, de nem fokozatosan, mert egyes esztendőben visszaesés mutatkozik. Az első hét évtizedben a forgalmat a következő összeállítás mutatja:

Év	Erkezett		Elindult	
	hajó tonnatartalom.	tonna	hajó tonnatartalom.	tonna
1815:	1442	23086	985	27395
1825:	1626	25241	1217	33506
1835:	2336	51644	1.91	70567
1845:	2367	61465	2109	82113
1855:	3787	81.01	3172	94535
1865:	3.57	89934	3237	92224
1875:	1857	132227	1949	149 61
1884:	30.6	47.764	3127	575.96

Az importált és exportált árúk értéke az utolsó évtizedben a következő volt:

Év	Behozott árúk		Kivitt árúk	
	értéke forintokban	értéke forintokban	értéke forintokban	értéke forintokban
1874.	10.498.697	8.388.414		
1875.	8.884.216	8.681.313		
1876.	9.466.785	10.974.722		
1877.	6.518.696	10.079.677		
1878.	6.471.832	12.375.589		
1879.	6.942.356	22.701.193		
1880.	7.851.655	19.332.498		
1881.	12.179.211	22.323.810		
1882.	14.828.127	29.149.875		
1883.	21.712.293	43.011.562		
1884.	23.224.335	44.950.026		

A bevételi cikkek között megemlítjük a következőket: A kávé importja 1874—1880 ig 5062 métermázsáról csökkent 1348 métermázsára, de már 1881 ben a behozatal 12124 mmáza volt, 1883-ban 26243 mmáza és 1884-ben ismét jóval kevesebb vagyis 13265 mmáza. A déli gyümölcsök importja általában növekvőben van, ami arra mutat, hogy a magyar kereskedelem kezdi magát emancipálni a trieszti közvetítéstől. Igen tetemes az importunk a dohánylevelekben, különösen a fiúmei kir. dohánygyár számára; 1881-ben e részben legnagyobb szükséglet mutatkozott; ekkor ugyanis Fiumén át importáltunk 11504 mmáza török, 10168 mmáza amerikai és 805 mmáza különféle dohánylevelet. Az amerikai és török dohánylevél importja az utolsó három évben növekedőben van. Fris zöldséget és gyümölcsöt is meglehetősen mennyiségben kapunk Fiumén át.

Kivitteli cikkekink közt első helyen áll a liszt. Exportunkat ezen cikkben a következő összeállítást tünteti fel:

Év.	Lisztexportunk	
	mm.	mm.
1875.	111782	
1876.	161792	
1877.	171326	
1878.	24760	
1879.	69742	
1880.	508085	
1881.	491576	
1882.	678666	
1883.	804547	
1884.	889083	

Buzakivittelünk nagyon ingadozó és nem irányul Fiume felé, sőt 1875-től 1881-ig 4 buza-im-

port sokszorosan meghaladja az exportot, amint az a következő összeállításból is kitűnik.

Év	Export	
	mm.	mm.
1875.	140169	12448
1876.	305357	2434
1877.	107343	24848
1878.	221330	86499
1879.	197680	48459
1880.	199016	4380
1881.	77793	1990
1882.	1463	130619
1883.	33581	77250
1884.	31697	29449

Messzire vezetne, ha a sok száz árucikknek csak főbb piacait akarnók felsorolni a vegre, hogy képet nyerjünk Fiume tengeri forgalmáról.

A m. kir. tengerészeti hatóságnak minden esetre köszönettel tartozunk azért, hogy a statisztikai adatok összeállításával és publikációjával ismertető kommentárt szolgáltatott a közlekedési csarnokban elhelyezett kiállításához.

Ujdonságok.

— A békési ágost h. tv. év. egyházmegye patronátusa alatt álló szarvasi főiskola 1885-iki nyári közviszsgálatát, melyekre annak minden rendű című partfogóit s barátait tisztelettel meghívja Benka Gyula igazgató tanár, következő rendben tartatnak: I. Osztály vizsgálatok: a. Az érettségihez menendő VIII. osztálybeliekkel maj 18—23-ig az összes tantárgyakból előzetesen megtartattak. b. a többi osztályokkal megfelelő tantermeikben jun 11—18 ig. II. Testgyakorlás a valogatott tornázók századával jun. 18. este 6—8 órákor Olah Miklós tornatanár vezetésével a tornacsarnok előtt III. Tanítóképző-béliek közvizsgálata jun. 18. délután 3—6-ig. Működők: Benka Gyula igazgató, Kieska Daniel tanár. IV. Főgymnásiumi közvizsgálat jun. 19-én így rendben: a) Délután a diszteremben 8 óratól 10-ig a megnyitó Veni Sancte után Vallástann a prot. ifjúsággal I—VII oszt. Tanárok: Szemian, Mihali, Mocskónyi, Lanyi, Kieska és dr. Zsilinszky. 10—11-ig latin az I—IV oszt. Tanárok: Delhanyi Szemian dr. Zsilinszky és Mocskónyi. 11—12-ig latin az V—VII. oszt. Tanárok: Kutlik, Kieska Mocskónyi. Jegyzet: ugyanekkor a rajzmutatványok megtekinthetők. b. Délután a templomban 2/43—2/44-ig mennyiségtan I—VII oszt Tanárok: Delhanyi, Mihali, Szendi. 2/44—4-ig földrajz és történelem I. II. IV. oszt. Tanárok: Szemian, Delhanyi, Mihali. 4—2/45-ig történelem VII. oszt. Tanár: dr. Zsilinszky 2/45—2/46-ig magyar előadási és stílygyakorlatok I—VII. oszt. Tanárok: Delhanyi, Moravcsik, dr. Zsilinszky, Mihali és Benka. c) Esti 8 órákor a diszteremben dalkari szavallati és zeneészeti vizsgálat hangverseny alakjában Ennek műsora a tulsó lapon V. Érettségi s óbóli vizsgálat 20. 22. 23. 24 stb a főtisztelendő Elnökség vezetésével és a ns. kormányképviselő jelenlétében. Ezt megelőzte a minist. utasítások szerint intézett irasbeli vizsgálat maj. 26—30-ig. VI. Magántanulók vizsgálata junius 29. és 30-án a IV. és VII. tanteremben. Jegyzet: A nyilvános vizsgálaton a fentebb körülírott rendben mindvégig minden nyilvános tanuló jelen lenni köteles. Hangverseny jun 19-én esti 8 órákor a diszteremben. 1. Vándordal és népdal-fűzér, éneklő a tanuló dalkar, vezetve Benka Pal karigazgatótól. 2. Szavallat Melis Janos VIII. oszt. 3. Legendák Hegedűn zongorára kísérettel előadja Mazor Elemér VII. oszt. Szerzemény Wiennawzsky-tól. 4. Chovan Zsigmond zenetanár szerzeményei: a) Szabadságszerzem. b) Tavasz dal. c) Francia nótá. d) Király dal éneklő a tanuló dalkar. 5. Szavallat Molnár Albert VIII. oszt. 6. Szavallat Kojnok Tamás VIII. oszt. 7. Párisi ifjúság és Hertelendy induló, éneklő a tanuló dalkar. Belépti díj 50 kr. A tiszta jövedelem feierésben egy hangverseny-zongorára s feierésben a dalkarnak hangjegyekkel való előadására fordítottak. Jegyek előre válthatók Mocskónyi Ágoston urnal s este 7 1/2-órától a pénztárnál.

— Meghívás. A békésvármegyei tanító egyesület f. évi július 4-én Békésen rendes közgyűlést tart, melyre az egyesületi tagok s a tanügy barátai tisztelettel meghívattak. Targysorozat: 1. Gyakorlati tanítás az irva-olvasás köréből. Előadó Borbély Gábor. 2. Elnöki megnyitó beszéd. 3. Emlékbeszéd néhai Szabados Sándor felett. Tartja, Jozsa Gábor. 4. A főjegyző jelentése a letolyt évről. 5. Az 1886. évi közgyűlési tettek kitűzése. 6. Melyek hazánkban elterjedt babona, és előítéletek, a melyek kiirtása a népiskolában a tanítás hallgatag céljával tekintendő s mi módon és alkalommal hasson ezek ellen a tanító. Előadó, Donner Lajos. 7. A nyilvános vizsgák árny és fényoldala. Előadó, Tasy Sándor. 8. A pályázat eredményének a kihirdetése. 9. Pénztáros jelentése s a költségvetés bemutatása. 10. Könyv- és tanszertáros jelentése. 11. A jövő

közgyűlés helyének a kijelölése. 12. Indítványok. 13. Tiszújítás. A közgyűlés délelőtt 8 órakor kezdődik. A közgyűlést megelőzőleg július 3-án d. u. 5 órakor igazgató bizottsági gyűlés fog tartatni. A közgyűlésre menni szándékozók előre jelentkezzenek Kovács László rendező bizottsági elnök ur.ál. B. Csaba, 1885. jun. 9. Németh Lajos, egyesületi elnök.

— **Uj adókulcs.** A helybeli evang. egyház közgyűlése által kiküldött 40-es bizottság a vett meghízási értelmében megismerkezett az adókulcs javaslatot szemlélő tartva, hogy a szegényebb osztály kevésbé legyen megadóztatva. Ezen kulcs javaslatához az egyházi presbyterium is melléklí a maga módosított javaslatát, hogy így kettő közül válasszon az egyház közönsége. A javaslatok a következők: I. 1. Minden lakház után a városban és tanyákon, ha ez utóbbiak legalább 6 holdnyi birtokon és állandóan lakva vannak, egy forint. — A kinek városban és tanyán van lakháza, de a tanyai lakházat csak időnkénti szállásul használja, csak az egyikétől fizet: ellenben ha az egyiket bérbe adja vagy ha mindkettőben családja állandóan lakik, mindkettőtől fizeti az egyházi adót. Minden 6 holdnál kisebb birtokon és szőlőben épült s állandóan lakott lakház után fizet 50 krt. 2. Minden házaspár, mely városban lakházzal, vagy legalább 6 hold földdel bír, fizet évenként 2 veka búzát és 50 krt. egy magától, mint esetleg vele egy háztartáson levő házias fiától vagy vejétől; özvegy férfi és a 28 évet betöltött nőtlen férfi ennek felét vagyis egy vekát és 25 krt. Minden vagyontalan vagy 6 holdnál kisebb vagyonnal bíró házaspár 1 veka búzát és 50 krt. özvegy vagy 28 évet betöltött nőtlen férfi ennek felét, az az: félveka búzát és 25 krt. 3. Tanyai földnek eregetileg kimért minden holdjától, kondorosi minden holdtól kákai és idegen határbeli régi szántóföld minden holdjától 10 kr. — legelőbeli, ugy a határbeli és kákai valamint idegen határbeli legelői holdaktól, továbbá az ugynevezett nyistek és siratói legelő holdaktól, holdakint 5 kr. az ugynevezett pótlékoktól, — cigányér macsóér, temető alatti és Balco halom melletti kenderföld, — minden 100 négyszög öletől 1 kr. (A nyul-mangol-kanálistuntul-szappanos-motyó zugok, mint árviznek kített földek egyelőre adómentesek maradnak.) Régi szőlők minden felkapa után 5 kr. 4. Gözmalom után 2 veka buza, szélmalom után 1 veka buza. A veka helyet hivatalosan mindenütt 32 liter irandó.

II. A szarvasi evang. egyház presbyteriumának javaslata az adókulcs tárgyában. 1. Minden házaspár fizet 32 liter búzát (csapva) és 50 krt. Vegyes pár valamin özvegy vagy 28 évet betöltött nőtlen férfi ennek felét, azaz 16 litert és 25 krt. 2. Városi lakház, valamint régi felfertály holdon vagy legalább 6 holdas birtokon levő állandóan lakott lakház után 32 liter búzát (csapva) és 50 krt.; — hat holdnál kisebb birtokon és szőlőben levő állandóan lakott lakház után 50 krt. 3. Tanyai holdnak eredetileg kimért minden holdjától, kondorosi holdaktól, kákai és idegen határbeli régi szántóföld minden holdjától 16 kr. Legelő földeknek — ugy a határban valamint idegen határban — és az ugynevezett nyistek és siratói legelő holdaknak minden holdjától 8 kr. Az ugynevezett pótlékoktól — cigányér, macsóér, temető alatti és Balco halom melletti kenderföldek — minden 100 négyszög öletől 1 kr. — a nyul-mangol-kanálistuntul-szappanos- és motyózugok mint árviznek kített földek, egyelőre adómentesek maradnak. Régi szőlők minden felkapa 8 krt. 4. Gözmalom után 64 liter buza (csapva) szélmalom után 32 liter buza. 5. Iparosok, kereskedők, hivatalnokok, oklevelesek 3—3 osztály szerint fizetnének egyházi adót, nevezetesen: a) Iparosok: ha igen szegény, adó alá nem veendő fel ipara után külföldben: I. oszt. fizet 30 krt. II. oszt. 50 krt. III. oszt. 1 frtot. b) Kereskedők. I. oszt. 50 krt. II. oszt. 1 frt. III. oszt. 3 frt. c) Hivatalnokok: I. oszt. 30 krt. II. oszt. 1 frt. III. oszt. 3 frt. d) Oklevelesek: I. oszt. 50 krt. II. oszt. 1 frt. III. oszt. 3 frt. A presbyterium határozatából: Az einökség.

— **Egyházi közgyűlés.** Ma vasárnap fog megtartatni a helybeli evang. egyház közgyűlése, a melyen a lapunk mai számban közölt két adókulcs sorsa fölött döntenek.

— **Gyűjtés** az erdélyi közművelődési egyesület részére. A helybeli főgymnáziumi ifjuság ezen célra krajezarokban összesen 13 frtot gyűjtött össze. Tudunkkal ez az első lépés, mely városunkban ezen egyesület érdekében megindított. Hisszük, hogy városunk derek birátjának lapunkban közölt felszólalása nem lesz pusztában elhangzó szó, hanem megindul az adakozás, első helyen maga a város M. Tur szép példáját követve alapítónak iratkozván alá. Ugy halljuk ez érdekében legközelebb képviselői gyűlés fog tartatni.

— **Ipariskolái** közzvizsgálat Ma d. u. 3 óráig tartatnak meg a helybeli községi iparis-

kolák közzvizsgálatát az evang. magy. iskola helyiségekben.

— **Kitüntetett rózsák.** Az orsz. kiállítás virágkertetési osztályában Sziráczky János helybeli evang. tanító rózsái, — mint örömmel értesülünk nagy bronzéremmel lettek kitüntetve.

— **Megtebolyodott.** Egyik jónévű földműves lakostársunk Cz. M. azon rögeszmebe esven, hogy őt családja megakarna mérgezni, semmitéle ételt nem akart megahoz venni, s midőn veszelyessé vált családjával szemben, beállott a kénytelenség a duhögüt biztonságba, a kórházba helyezni, hol orvosi megfigyelés alá vetetett. Tebolyanak oka — hirszerint — a szesz.

— **Necrológ.** A múlt hete június 6-án reggel elhunyt Krajcsovicz Pal helybeli evang. tanító, kinek halálát mult számunkban röviden jeleztük, egyike volt azon tanítóknak, a kik teljes odaadással és buzgalommal élnek nemes hivatásuknak. Tanítóskodásának 19 éve alatt bebizonyította, hogy hivatalát szerető, s legnagyobb öröme az, ha a rea bizt. t. gyermekek, vezetése alatt a vallásosság és a példás magaviselet erényeivel tündökölnek. A boldogult Szarvason született az 1844. esztendőben földműves szülektől, itt végezte iskoláit is az akkoriban még létező teológiai osztályig bezárólag. Az 1866. esztendőben a mezőberényi evang. egyháznál segédtanítóként működött, midőn a következő 1867 évben Szarvasra választott rendes tanítónak. Hivatalát faradhatlan szorgalom és buzgó lelkiismeretességgel viselte mindaddig, míg az rtszó napokban kifejtett betegsége kinos fekhelyéhez szegződött, honnan három heti súlyos szenvedés után a sirba költözött. Gyermekeken kívül özvegyén kivül siratják elhunyt hű fiokat az elaggott s megtört szülők is. Temetése öríasi közönség részvétele mellett vasárnap d. u. ment végbe. Gyászbeszédet tartott az elhunyt felett ú. Sarkány János lelkész tntntű. Acain Ádám esperes lelkész magyar nyelven. Megható volt tanítványainak a sirnál kitört zokogása, mely bizonyítja a panaszó fájdalom nagyságát szerzet tanítójok korai elvesztésén. Aldott legyen emlékezte!

— **Reform.** Szarvas város képviselő-testülete legutóbb tartott képviselői gyűlésen a jegyzői irodában 4 rendes irnoki állás r ndszeresítését határozta el. Midőn eme haladást jelző intézkedést örömmel vesszük, reméljük egyszersmind hogy a jövőben jegyzői irodákat „asylum” „apolda” nevek nem illethetik.

— **Haviár Dani** orszgy. képviselőnk a városi képviselő testület legutóbb tartott közgyűlésén fontos életbevágó indítványt tett Szarvas városra érdekében, hogy élő folyó vizet el ne veszítse. Az indítványt közérdekeségénél és nagy horderejénél fogva közöljük s ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

— **Sajtó hiba.** Haviár Dani orsz. gy. képviselő beszámoló beszédének kivonatába, melyet multkorai számunk hozott, több sajtóhiba csuszott be. Az utolsó előtti 5 ik sorba „értik és szeretik a magyar állam fenntartásához oly mérvben” helyett „értik és szeretik a magyar nyelvet s a magyar állam fenntartásához oly mérvben” olvasandó; valamint az utolsó előtti sorban „érdeklődést” helyett „erősbödést” teendő s olvasandó.

Ny i t t é r.*

Egy hónapi itt tartózkodásom alatt irántam tanusított pártfogását a n. é. közönségnek van szerenésém megköszönni és magamat jövőre is további kegyeibe ajánlani Szarvas, június 12. 1885. Teljes tisztelettel L é v a y J á n o s, fognüvész.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Mihálfi József.

199—1885.

Árlejtési hirdetmény.

A b-gyulai kir. törvényszéki elnök ur 60 nagyságának f. évi 666. eln. sz. tisztelt irata alapján ezennel árlejtést hirdetek, a vezetésem alatti kir. járásbírószág hivatali helyiségeinek fűtésére a jövő évre szükséges 41-5. és a fogházak fűtésére szükséges 18-1 köbméter jöminőségű tüzfűtőnek vállalat utján leendő szállítására.

A szerződési feltételek, melyek nállam a hivatalos órákban megtekiuthetők a következők; u. m.

1. Az árlejtés f. év júniushó 26-án d. e. 10 órakor hivatalos szobámban fog megtartatni.

2. A fa köbméterének kikiállási ára 3 frt 85 kr. melyért az, Szarvas város háza udvarába be is szállítandó, olt összerakva jól felmérve átadandó leszen.

3. A vételár fele jövő év márczius végén, másik fele jövő év szeptemberben fizetetik vállalkozónak.

4. Köteles vállalkozó a fent kiltett mennyiségen felül a szükséghez képest még több mennyiségű fát is szállítani a szerződés feltételei mellett.

Szarvas, 1885. júniushó 5-én.

Kontur József,

kir. járásbíró.

994—1885.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. bíróság mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy Hornok Jánosné végrehajthatónak özv. Gubucz Mihályné s Gubucz Lajos végrehajthatást szenvedő elleni 190 frt 25 kr. tőke követelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében a b-gyulai kir. trvszék (a szarvasi kir. járásbírószág) területén lévő Endrőd községben fekvő az endrődi 1497. sz. tjkvben foglalt A. t. 1. rsz. a Soczó Borbála Gubucz Mihályné tulajdonát képező 420 ööl kenderhegyi szőlő 154 frt továbbá az endrődi 1428 sz. tjkvben foglalt A. t. 1. rsz. a. 4^{58/1600} hold kontra dülőbeii szántóföld, I. 2 rsz. a. 1100 ööl sóshalmi szántóföld. I. 3. rsz. a. 1100 ööl hornoki szántóföld illetve 1/8 telekből Gubucz Lajost illető 1/7 rész tulajdonjogára 155 frt kikiállási árban. — végre ugyan azon számú tjkvben foglalt ingatlanságokra C. 1 alatt özv. Gubucz Mihályné javára bekebelezett haszonélvezeti jogra az arverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi július hó 13-ik napján d. e. 10 órakor Endrőd község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiállási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagy is 30 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy az 1881 LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényát átszolgáltatni.

Kir. bíróság tkkvi hatósága

Szarvason, 1885. május hó 5-én.

Kontur József,

kir. járásbíró.

H i r d e t é s.

Szarvason id. Mikolay János

fűszer- és vegyes kereskedésében

egy vidéki vagy helybeli jó házból

való 2—3 osztályt végzett fiu

tanoncznak felvétetik.

H I R D E T É S.

Egy jó nevelésben részesült fiu,

ki 2—3 gymn. osztályt végzett, mint

t a n o n c z

kedvező feltételek mellett azonnál

felvétetik **MARSAL SOMA** fűszer,

festék norinbergi és rövid arú üzle-

tében **S Z A R V A S O N.**

Özv. Greisieger Sömáné vállal leánykát **ruha-szabás** és **varrásban** való tanításra. Értekezhetni lakásán Dr. Szkovák Pál ur bérházában.

H I R D E T É S E K.

BUDAPEST, K O T Z Ó P Á L üllői-ut 18.sz.

Tessék megtekinteni gépraktáromat!!

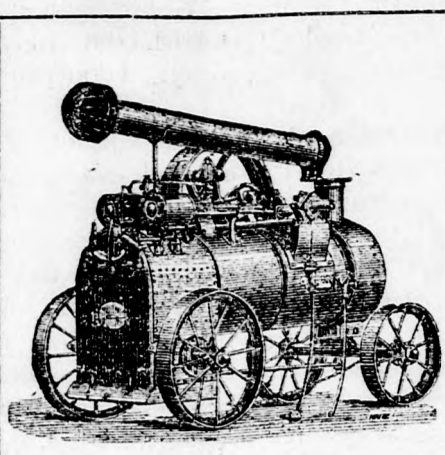
nem csalo külsejü fényezett, kiállitási gépek, hanem eladásra szánt gépek vannak felállitva. **!! Különös figyelemre méltók !!**

R. GARRETT & SON R. GARRETT & SON

Compound gőzmozgonyait kitünő gőzmozgonyait

40% tüzelőanyag takarítással könnyen hozzáférhető, kiváló szilárd, tartányok nélkül hajlított fedelű tűzszekrényvel.

Leszállított árak.

Tessék megtekinteni gépraktáromat!!

hol a gyakorlatban legjobbnak elismert gépek kiválaszthatók, megvehetőek és azonnal átvehetőek **!! Különös figyelemre méltók !!**

R. GARRETT & SON JÁRGÁNYCSEPLŐI

világhírű cseplői,

szab 4-szer fordítható acél dobsóval. Többet és jobban dolgozik egy gyártmány sem képes.

tisztító szerkezet és a nélkül kapcsolhatóan Kotzói-féle szabad.

harangjárgányokkal

stb stb 10-4

Kedvező fizetési feltételek.

Öltönykelmék
csak tartós gyapjuból, középtermetű férfi számára
3 10 méter { 4.96 fr. jó gyapjuból
8. — „ jobb gyapjuból
egy öltönyre { 10. — „ finom gyapjuból
12.40 „ egészen finom gyapjuból
Utazási plédok darabja 4, 5, 8 egész 12 frt. Igen finom öltönyök, rabraváló, felöltő, kabát- és esőköpenygek, kelmék, loden commis, kammingam, chevots, tricot, peruvian, dosking szöveteket ajánl.
Alapítva **Stikarofsky János** — 1866 —
gyári raktár Brünneben.
Minták bérmentve Minták a szabó urak számára bérmentve. Utánvételi küldemény 10 frton felül bérmentve. Állandó raktáram van 1.000.000 frton o. é. meghaladó értékben és természetesen, hogy az én vállalkozásomnál sok maradék (Rest) 1-5 m-nyi hosszúságban található, én pedig kényeszeríve vagyok az efféle maradékokat melyek **leszállított árakon** eladó-érelni. Minden józannal gondolkodó embernek be kell látnia, hogy oly kis maradékokból **mintát lehetetlen** küldeni, mert néhány száz minta megrendelésnél e maradékokból mi sem marad; e szerint a legnagyobb szédélés az, ha kelme üzletek maradék mintákat mellékelnek; az ilyen esetekben a minták darabokból és nem maradékokból vannak s az ily eljárás célja könnyen fel fogható.
Oly maradékok melyek nem tetszenek, kieserülhetnek, vagy visszaküldetik a pénz.
Levelezünk német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.
20 15

RUSTON PROCTOR ÉS TÁRSA

Budapest, Nádor-utca 39. és 41. szám

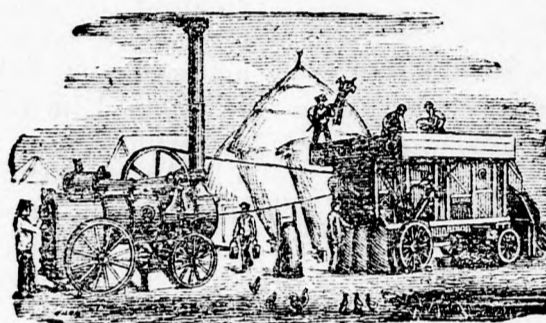
ajánlja világhírű és mindenütt a legelső díjakkal kitüntetett

gőzmozgonyait

fa- és széntüzelésre,

szalmatüzelő-

gőzmozgonyait

gőzcséplő gépeink

legtökéletesebb szerkezetben és legújabb

lényeges javításokkal

ellátva.

leszállított árakon és a legelfogadhatóbb fizetési feltételek mellett.

Továbbá: **járgány-cseplőkészleteket, malmokat, valamint mindennemű gazdasági gépeket és eszközöket.**

10-5 **Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.**

Hirdetés.
Szarvason a Piacértől, és pedig a Berger-féle kereskedés sarkától alig 80. lépésnyire a Nagy-temető utcára néző egy **üres porta**
jó karban lévő kúttal és egy már termő szőlő lugassal szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni
6-6 **Deák Ignác**-nál.

Felhívás!!!
Zongora birtokos urak figyelmébe!
Korik Sándor
orgona- és zongora-készítő
Debreczenből.
Ajánlja készséges szolgálatát zongorák ujonnan készítésére, gyökeres javítására és hangolására.
Tartózkodás ideje a legrövidebb.
Tudakozódní lehet Korik János ur házában, Beliczey-út 10. szám.
S Z A R V A S O N.

H I R D E T É S.
Néhai Kocsis Pál örökösének Türi alsó rózsás halomnál lévő 101 kat. hold szántóföldje f. évi okt. 1-től haszonbérbe adatik, esetleg eladatik.
Értekezhetni Kas Józsefnél Mágocsi pusztán Csongrád megyében. 3-2

Fodrászüzlet megnyitás

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint 1867-ben alakult fodrász üzletemet most ujonnan megnyitottam s aként rendeztem be, hogy a legfinomabb igényeknek is megfelelhessen.

Üzletemben a következő munkák végeztetnek:

Hajsütés, hajnyírás, borotválás. — továbbá álhaj-készítés minden nemai férfiak részére, Parókák, Platlik, úgy szintén színházi Parókák, és Szakállak, a t. női közönség részére, Scheitlik, választékkal s anélküliek, Chignonok különféle változatban, hajfonatok. — A fent nevezett munkák a legjutányosabb árak mellett számítanak, s kifogástalanságokért kezesség vállaltatik.

T o v á b b á:

Bérletet (Abonement) nyitok, heti, havi, egynegyed és egész évi hajsütés, hajnyírás, és borotválkozásra, helyben vagy házhoz járva

Fodrász üzlettemmel kapcsolatban szintén tartok készletben toilette-czikkeket, úgy mint közkedveltségű **tiszaujlaki bajuszpedrót**, a legújabb **magyar bajuszpedrót**, üveg tégelyekben csinosan kiállitva, továbbá többféle parfümököt angol és francia gyártmányú hajkenőcsöket és olajokat. stb. stb.

Üzlethelyiségem saját házamban fő-ut 10 szám alatt van berendezve.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok Szarvason teljes tisztelettel

K O R I K J Á N O S,
fodrász.